

Sygn. akt I ACa 508/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Bożena Wiklak

(...) SA Wiesława Kuberska (spr.)

del. S O Jacek Świerczyński

Protokolant stażysta Lidia Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2015 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **G. P. i A. W.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 stycznia 2015 r. sygn. akt II C 1060/13

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz G. y P. i A. y W. kwoty po 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 508/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie z powództwa Towarzystwa (...) S.A.

w W. przeciwko G. P. i A. W. o zapłatę, uchylił nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Ł. w postępowaniu nakazowym w dniu 11 kwietnia 2013 r. w sprawie

o sygnaturze akt II Nc 1220/12 (pkt 1), umorzył postępowanie co do kwoty 30.000 zł (pkt 2), oddalając powództwo w pozostałej części (pkt 3), a także oddalił zarzut powagi rzeczy osądzonej w stosunku do pozwanej G. P.

o zapłatę kwoty 78.390,77 zł (pkt 4) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej A. W. tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 5.462,22 zł

(pkt 5), zaś na rzecz pozwanej G. P. kwotę 221,68 zł (pkt 6), nie obciążając G. P. pozostałą częścią kosztów sądowych (pkt 7)

(wyrok – k. 1671).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które

Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne. Z ustaleń tych wynikało, w szczególności, że G. P. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej na podstawie umowy agencyjnej z dnia 7 czerwca 2006 r. świadczyła na rzecz powoda usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego. Pozwana inkasowała w imieniu powoda kwoty z tytułu składek opłacanych przez kontrahentów ubezpieczyciela.

Zgodnie z § 7 powyższej umowy agentowi za wykonane czynności agencyjne przysługiwało wynagrodzenie prowizyjne od zainkasowanych

i wpłaconych do (...) S.A. składek. Wynagrodzenie prowizyjne przysługiwało również w przypadku, gdy zainkasował on należną ratę z umowy ubezpieczenia zawartej przez innego sprzedawcę. Wysokość wynagrodzenia prowizyjnego ustalana była w zależności od ustalonej stawki wynagrodzenia prowizyjnego i sposobu pobrania składki.

Stawki wynagrodzenia prowizyjnego ustalane były w zależności od rodzaju ubezpieczenia i kategorii agenta ustalonej przez (...) S.A.

Agentowi przysługiwało wynagrodzenie od umów ubezpieczenia zawartych z klientami, określone w „Ogólnych warunkach zawierania umów agencyjnych przez (...) S.A. z agentami ubezpieczeniowymi ” w wysokości:

- 100% określonej w załączniku do umowy „Katalog produktów” stawki prowizji, stawki wynagrodzenia prowizyjnego, w przypadku zainkasowania przez agenta całej należnej składki,

- 100% określonej w załączniku do umowy „Katalog produktów” stawki prowizji, stawki wynagrodzenia prowizyjnego, w przypadku płatności składki oraz raty składki przez klienta bezpośrednio na konto (...) S.A.,

- 50% określonej w załączniku do umowy „Katalog produktów” stawki prowizji, stawki wynagrodzenia prowizyjnego, w przypadku zainkasowania raty/rat składki, gdy klient wpłaca kolejną ratę za pośrednictwem innego agenta,

- 50% określonej w załączniku do umowy „Katalog produktów” stawki prowizji, stawki wynagrodzenia prowizyjnego, w przypadku zainkasowania raty/rat składki od umowy zawartej przez innego agenta,

- 100% określonej w załączniku do umowy „Katalog produktów” stawki prowizji, stawki wynagrodzenia prowizyjnego w przypadku pozyskania przez agenta klienta oraz zawarcia z tymże klientem umowy ubezpieczenia.

W umowie agencyjnej określono, że:

- agentowi przysługuje 50% stawki wynagrodzenia prowizyjnego określonej w załączniku nr 3 do umowy agencyjnej, gdy zainkasuje raty składek do umowy zawartej przez innego sprzedawcę lub oddział (...),

- agentowi nie przysługuje wynagrodzenie prowizyjne od składek windykowanych przez oddział (...) S.A., jeżeli składka została wpłacona przez klienta po 45 dniach po terminie płatności określonej w umowie ubezpieczenia,

- w przypadku potwierdzonego pozyskania klienta, gdy nastąpiło zawarcie umowy ubezpieczenia, wynagrodzenie prowizyjne agenta naliczane jest wg stawki wynagrodzenia prowizyjnego ustalonej indywidualnie przez dyrektora oddziału,

- agent zobowiązany jest do zwrotu kwoty prowizji w przypadku dokonania przez (...) zwrotu klientowi na mocy obowiązujących przepisów prawa składki lub części składki,

- agent zobowiązany jest do terminowego rozliczania się z (...) z zainkasowanych składek z tytułu zawartych umów ubezpieczenia,

- w przypadku nie wpłacenia przez agenta do (...), w terminie ustalonym w załączniku nr 3 do umowy agencyjnej, zainkasowanej składki, (...) zastrzega sobie prawo potrącenia należnej kwoty wraz z odsetkami od należnego agentowi wynagrodzenia prowizyjnego,

- w razie nie wywiązania się w ustalonym terminie z wpłacenia składek, za czas opóźnienia przysługują odsetki za zwłokę, w wysokości odsetek ustawowych.

Zgodnie z § 25 (...) dotyczącym rozwiązania umowy agencyjnej, wypowiedzenia dokonuje się w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Rozwiązanie umowy, bez względu na zastosowany tryb rozwiązania, jak również jej wygaśnięcie, wywierało skutek w postaci wygaśnięcia umów zawartych pomiędzy stronami, stanowiących załączniki do umowy.

Do umowy agencyjnej były zawierane kolejne aneksy i tak:

- aneks z dnia 1 września 2007 r. zmieniający załącznik nr 3 (normujący m.in. kwestie rozliczeń pobranych przez G. P. składek oraz zasady wynagrodzenia prowizyjnego Agent), wprowadzający dodatkowe wynagrodzenie dla agenta w kwocie 2.000 zł, wprowadzający oceny pracy agenta w załączniku nr 3,
- aneks do umowy z dnia 30 czerwca 2008 r. wprowadzający zmiany odnośnie Tabeli A do załącznika nr 3 (normującego kwestie rozliczeń składek pobranych przez G. P.),
- aneks przewidujący dla agenta karę umowną w kwocie 3.000 zł m.in. za naruszenie zasady wyłączności,
- aneks do załącznika nr 3 do umowy agencyjnej z 7 czerwca 2006 r., gdzie w ust. 7 uzależniono wypłatę wynagrodzenia prowizyjnego agenta od uprzedniego rozliczenia się przez agenta, wszystkie aneksy dotyczące zmiany zakresu udzielonego przez powódkę na rzecz G. P. pełnomocnictwa.

Dla zabezpieczenia roszczeń powoda, G. P. wystawiła w dniu

3 lipca 2006 r. w W. weksel in blanco i upoważniła powoda do wypełnienia weksla na kwotę odpowiadającą zadłużeniu pozwanej.

G. P. podpisała deklarację wekslową do weksla in blanco na zabezpieczenie roszczeń powoda wynikających z umowy agencyjnej nr (...) z dnia 7 czerwca 2006 r. W załączeniu złożyła do dyspozycji (...) weksel in blanco z oznaczonym miejscem wystawienia, oznaczoną datą wystawienia, klauzulą „bez protestu” z mojego wystawienia i poręczeniem wekslowym, który (...) mogła wypełnić w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty zadłużenia na sumę odpowiadającą kwocie zadłużenia pozwanej wraz z odsetkami i wszelkimi kosztami.

Zaznaczono w deklaracji, że (...) może opatrzyć weksel datą płatności według swojego uznania. Zawiadomienie pozwanej o opatrzeniu

weksla datą płatności powinno nastąpić listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru, wysłanym najpóźniej 7 dni przed terminem płatności na adres pozwanej. Zaznaczono też, że zwrot przez pocztę pisma wysłanego na adres podany przez pozwaną jest równoznaczny ze skutecznym doręczeniem.

A. W. (poprzednie nazwisko G.), jako poręczyciel wekslowy za wystawcę weksla - G. P., wyraziła zgodę na wypełnienie weksla in blanco przez powoda w sposób określony przez wystawcę weksla

w deklaracji wekslowej z dnia 3 lipca 2006 r. O wypełnieniu weksla (...) miała zawiadomić pozwaną, na równi z wystawcą, listem poleconym, za zwrotnym poświadczeniem odbioru, najpóźniej 7 dni przed terminem płatności weksla na podany przez pozwaną adres.

Każda osoba zamierzająca zawrzeć z powodem umowę agencyjną

w 2006 r. otrzymywała instrukcję dotyczącą dokumentacji koniecznej do zawarcia umowy agencyjnej obowiązującej u powoda w tym okresie. Taką instrukcję miała też pozwana G. P.. Wynikało z niej, że przed podpisaniem umowy na agenta kandydat składał zabezpieczenie finansowe

w przypadku osób fizycznych w postaci weksla in blanco bez protestu na kwotę 15.000 zł, z poręczeniem jednej osoby posiadającej zaświadczenie o zatrudnieniu na czas nieokreślony i zarobkach minimum 1.000 zł /ostatni odcinek emerytury, renty w wysokości minimum 1.000 zł brutto/ lub następowała blokada rachunku bankowego do kwoty 10.000 zł.

Pozwana podpisując weksel i deklarację wekslową myślała, że będzie jedynie odpowiadać co najwyżej do kwoty 15.000 zł z uwagi na treść wskazanej instrukcji.

A. W., opierając się na informacji określonej w instrukcji w odniesieniu do zabezpieczenia dla osób fizycznych, przedłożonej jej przez G. P., a wydanej przez powoda, myślała również, że poręczyła wystawiony weksel in blanco na rzecz powoda jedynie do kwoty 15.000 zł. Żaden z pracowników powoda nie rozmawiał z nią o poręczeniu wekslowym i deklaracji wekslowej. Dokumenty przyniosła do niej G. P.. A. W. podpisała deklarację wekslową i złożyła poręczenie na wekslu z ograniczeniem na blankiecie do kwoty do 10.000 zł w domu, a nie w biurze powoda.

Gdyby zdawała sobie sprawę, że weksel nie ogranicza jej odpowiedzialności do takiej kwoty, nigdy nie złożyłaby swoich podpisów na dokumentach. Sytuacja majątkowa nie pozwalałaby na dokonywanie takich poręczeń.

D. P. (1) oraz Z. G. zostali zgłoszeni przez G. P. jako osoby wykonujące czynności agencyjne, wobec czego byli oni upoważnieni do zawierania w imieniu pozwanej umów ubezpieczenia.

G. P. i powód ustalili w § 14 aneksu z dnia 31 maja 2009 r., że agent odpowiada za działania i zaniechania osób działających na jego rzecz lub w jego imieniu w związku z wykonywaniem umowy. D. P. (1) oraz Z. G. zostali wymienieni w załączniku nr 1 do aneksu z dnia 21 września 2011 r. dotyczącym danych agenta i osób wykonujących czynności agencyjne.

A. W. nie była informowana o wszystkich zmianach umowy oraz nie wyrażała na nie zgody, mimo że dotyczyły one podstawy odpowiedzialności dłużnika głównego - G. P., jak i wysokości jej zobowiązań wobec powoda.

Powód pismem z dnia 6 września 2012 r., działając na podstawie § 25 ust. 3 pkt 10 Ogólnych Warunków Zawierania Umów Agencyjnych, stanowiącego załącznik do Umowy Agencyjnej Nr (...) z dnia 7 czerwca 2006 r., rozwiązał z G. P. umowę w trybie natychmiastowym.

W dniu rozwiązania umowy, zgodnie z § 25 (...) G. P. została zobowiązana do całkowitego rozliczenia się z zawartych umów ubezpieczenia oraz zainkasowanych składek, a także z innych zobowiązań finansowych wobec powoda, powstałych w związku z wykonywaniem umowy.

Weksel został wypełniony w dniu 18 grudnia 2012 r. na kwotę 96.365,73 zł wynikającą z wyliczeń powoda.

Powód wystosował w stosunku do pozwanych przedsądowe wezwanie do zapłaty wraz z wezwaniem do wykupu weksla w piśmie nadanym w dniu

10 grudnia 2012 r., w którym wezwał pozwane do solidarnej zapłaty kwoty 96.365,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 grudnia 2012 r.

W wezwaniu wskazano, że roszczenia dotyczyły składek pobranych w okresie od 16 do 31 marca 2012 r., od 16 maja do 15 października 2012 r. oraz w okresie od 16 listopada do 15 grudnia 2011 r. Powód jednocześnie zawiadomił o wypełnieniu weksla in blanco na kwotę 96.365,73 zł, która obejmowała wyłącznie należność główną.

Powyższą kwotę pozwane miały przekazać na rachunek powoda w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Zostały poinformowane, że brak zapłaty w całości spowoduje konieczność wystąpienia na drogę postępowania sądowego bez ponownego wezwania.

W piśmie z dnia 19 grudnia 2012 r. A. W. skierowała do powoda prośbę o umożliwienie zapoznania się z dokumentacją sprawy, wskazanie podstaw wyliczenia kwoty 96. 365,73 zł, na którą opiewa weksel oraz wszelkiej dokumentacji stanowiącej podstawę tego wyliczenia. Pozwana podała, że jej zamiarem było poręczenie kwoty do 10.000 zł, na którą nota bene jest wartość blankietu. Podkreśliła, że nigdy nie było jej zamiarem poręczenie na kwotę opiewającą na wekslu, wpisaną przez posiadacza weksla in blanco. Nadmieniła przy tym, że posiadacz weksla nie był uprawniony do uzupełnienia

o klauzulę „bez protestu” oraz do wypełnienia weksla „płatny w Ł.”.

W dniu 12 kwietnia 2013 r. Sąd Arbitrażowy prowadzony przez Mediację i (...) spółkę z o.o., na podstawie art. 1161 § 1 k.p.c. w zw. z art. 1194 § 1 k.p.c. oraz klauzuli arbitrażowej zawartej w § 11 ugody z dnia 29 grudnia 2011 r., po rozpoznaniu sprawy z powództwa Towarzystwa (...) i (...) S.A. w W. przeciwko G. P., D. P. (2) i R. P. o zapłatę kwoty 96.366 zł, zasądził od D. P. (1) oraz R. P. solidarnie na rzecz powoda kwotę 78.390,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, zaś od G. P., D. P. (1) i R. P. solidarnie na rzecz powoda kwotę 17.974,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty.

Zapłata przez klientów za polisy ubezpieczeniowe następowała gotówką, kartą płatniczą lub przelewem. Tylko w przypadku płatności gotówką inkaso składki wpłacane było przez pozwaną do powódki. W pozostałych przypadkach płatność klienta dokonywana była bezpośrednio na powódkę, która taką składkę powinna rozliczyć z pozwaną wraz z potrąceniem kwoty należnej prowizji.

Zaległość z tytułu realizacji umów, których przedmiotem było świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego z uwzględnieniem wpłat wniesionych przez pozwaną i nie uwzględnionych w rozliczeniach przez powoda wynosi 29.130,06 zł. Kwota zobowiązań G. P. wobec powoda winna zostać pomniejszona o wartość prowizji należnej pozwanej po rozwiązaniu umowy agencyjnej w myśl postanowień § 26 ogólnych warunków zawierania umów agencyjnych przez powoda z agentami ubezpieczeniowymi.

Wartość niezafakturowanej prowizji opiewa na kwotę 770,24 zł.

Zaległość po uwzględnieniu wartości prowizji należnej pozwanej po rozwiązaniu umowy agencyjnej wynosi 28.360,36 zł, zaś w wypadku nie uwzględnienia not obciążeniowych 25.179,36 zł. Jest to jedynie wartość szacunkowa, bowiem nie jest to wyliczenie oparte na dokumentach źródłowych - bankowych, księgowych, a jedynie na kserokopiach dokumentów.

W spornym okresie polisy zawarte przez G. P. opiewały na kwotę 181.803,73 zł, natomiast polisy zawarte przez D. P. (1) na kwotę 78.452,14 zł, a Z. G. na kwotę 5.570,90 zł.

Sąd Okręgowy, rozpoznając zarzuty od nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi z dnia 11 kwietnia 2013 r. (sygn. akt II Nc 1220/12), stanął na stanowisku, że weksel własny, stanowiący podstawę jego wydania, spełniał wszystkie warunki formalne, które są wymagane dla jego ważności. Podkreślił jednocześnie, że strony miały możliwość dokładnego przeanalizowania treści deklaracji wekslowej (z której wynikało prawo powoda do wypełnienia weksla w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty zadłużenia na sumę odpowiadającą kwocie zadłużenia pozwanej wraz z odsetkami i wszelkimi kosztami), a także mogły odmówić jej podpisu i w ogóle wystawienia weksla, natomiast w razie rozbieżności między treścią deklaracji a uzyskanej instrukcji mogły i powinny zwrócić się do powoda o ich wyjaśnienie przed podpisaniem, czego jednak nie uczyniły. Zdaniem Sądu Okręgowego zasugerowanie się treścią instrukcji nie mogło automatycznie zwalniać pozwaną od odpowiedzialności. Niemniej jednak Sąd Okręgowy uznał, że weksel nie został wypełniony na kwotę odpowiadającą zadłużeniu G. P., co spowodowało brak powstania zobowiązania wekslowego. Ze względu na to, że analizowany weksel własny in blanco został wypełniony przez powoda sprzecznie z deklaracją wekslową i nie powstało zobowiązanie wekslowe G. P., odpadła również podstawa odpowiedzialności poręczyciela wekslowego – A. W., co w konsekwencji pociągnęło za sobą uchylenie przedmiotowego nakazu zapłaty i oddalenie powództwa.

W obliczu cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 30.000 zł, Sąd Okręgowy umorzył postępowanie stosownie do art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 222 k.p.c. oddalił zarzut powagi rzeczy osądzonej w stosunku do G. P. o zapłatę kwoty 78.390,77 zł, bowiem w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym - (...) Sp. z o.o. w Ł. przedmiotem orzeczenia nie było zasądzenie tej kwoty.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd Okręgowy zastosował zasadę stosunkowego rozdziału (art. 100 zd. 1 k.p.c.), mając na uwadze, że powód w zakresie umorzenia postępowania był stroną wygrywającą spór w 31% (co do kwoty 30.000 zł z dochodzonych 96.366 zł), bowiem zaspokojenie roszczenia nastąpiło w toku procesu

(uzasadnienie zaskarżonego wyroku – k. 1676 – 1708).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł powód, zaskarżając go w zakresie pkt. 3, 5, 6 i 7 oraz podnosząc następujące zarzuty:

1. naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj.:

- art. 493 § 1 k.p.c. wskutek uwzględnienia spóźnionych zarzutów oraz twierdzeń pełnomocników pozwanych mimo, że same strony wniosły zarzuty pismami z dnia 30 kwietnia 2013 r. oraz 6 maja 2013 r. i przedstawiły twierdzenia oraz dowody na ich poparcie,

- art. 227 w zw. z art. 233 k.p.c. wskutek zbadania przez Sąd I instancji wysokości prowizji należnej pozwanej od powoda mimo, że wierzytelność ta nie była przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie, pozwana nie zgłosiła zarzutu potrącenia, ani w żadnym razie nie wykazywała zasadności i wysokości dochodzonego przez nią z tego tytułu roszczenia,

- art. 233 w zw. z 493 § 3 k.p.c. wskutek błędnego uznania, że kwota należna powodowi powinna zostać pomniejszona o wartość prowizji przysługującej pozwanej mimo, że z treści ogólnych warunków zawierania umów agencyjnych, pozwanej nie w każdym przypadku przysługiwać winna prowizji,

a co za tym idzie - ewentualne roszczenie o zapłatę prowizji badane winno być

w odrębnym postępowaniu, a nadto do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 k.p.c.,

a więc roszczenia z tytułu prowizji nie nadawałyby się do potrącenia w niniejszym postępowaniu,

2. naruszenia prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że powód winien wykazać wysokość kwot zapłaconych przez klientów zawierających z pozwaną umowy ubezpieczenia za pomocą kart płatniczych oraz przelewem mimo, że w postępowaniu nakazowym dochodzi do przerzucenia ciężaru dowodu na stronę pozwaną, która wywodząc z tych okoliczności skutki prawne, powinna okoliczności te udowodnić.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych kwoty 66.365,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu

(apelacja – k. 1724 – 1726 verte).

Każda z pozwanych, odpowiadając na apelację powoda, wniosła o jej oddalenie oraz o zwrot kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję

(odpowiedzi pozwanych na apelację - k. 1733 – 1736, 1738 – 1744).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wobec braku jakichkolwiek skutecznych argumentów nie mogła spowodować oczekiwanej korekty zaskarżonego orzeczenia.

Skarżący w szczególności nie zdołał przekonać Sądu Apelacyjnego, że

Sąd Okręgowy, rozpoznając zarzuty od nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi z dnia 11 kwietnia 2013 r. (sygn. akt II Nc 1220/12), dopuścił się uchybień procesowych wynikających z uwzględnienia zarzutów i twierdzeń pozwanych, które zostały przedstawione przez ich pełnomocników po dacie wniesienia pisma zawierającego wskazane zarzuty. Wbrew odmiennym zapatrywaniom skarżącego, przedstawione wówczas przez stronę pozwaną stanowisko nie było spóźnione (zresztą nie zostało za takie uznane przez Sąd Okręgowy), bowiem stanowiło ono reakcję na wniesioną

przez powoda odpowiedź na zarzuty od nakazu zapłaty, w którym powód nie

tylko podniósł nowe okoliczności faktyczne, ale także wystąpił z wnioskami dowodowymi, w tym z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości, czym przeniósł spór z płaszczyzny prawa wekslowego na płaszczyznę stosunku obligacyjnego, jaki łączył go z pozwanymi na tle umowy agencyjnej z dnia 7 czerwca 2006 r. oraz udzielonego poręczenia wekslowego.

W tej sytuacji – w obliczu obowiązywania w polskiej procedurze cywilnej zasady kontradyktoryjności - nie sposób było przyjąć, że pozwane tylko raz, wnosząc przedmiotowe zarzuty, mogły zająć stanowisko w sprawie, a po ich wniesieniu bezwzględnie straciły prawo podnoszenia dalszych twierdzeń i możliwość ich dowodzenia. Wypada przy tym zauważyć, że art. 493 § 1 k.p.c. nie uniemożliwia dalszego prowadzenia sporu przed sądem I instancji po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty, a jedynie służy realizacji postulatu koncentracji materiału dowodowego na etapie, w którym na stronie obciążonej ciężarem dowodu nie pojawia się obowiązek wykazania nowych okoliczności i zgłaszania nowych wniosków dowodowych. Co za tym idzie, z przepisu tego nie wynika absolutny zakaz przedkładania dalszych pism procesowych, gdy taka aktywność jest uzasadniona koniecznością odniesienia się do twierdzeń, zarzutów i dowodów przeciwnika sporu. Nie może również zejść z pola widzenia, że pochodzące od pełnomocników pozwanych pisma w zasadzie nie wyszły poza zakres złożonych zarzutów od nakazu zapłaty, które w daleko idący sposób zakwestionowały prawidłowość wypełnienia weksla w powiązaniu z treścią deklaracji

wekslowej, a jako pozostające z tymi zarzutami w związku, służyły rozwinięciu

i doprecyzowaniu treści wywiedzionego środka zaskarżenia. Mając natomiast na uwadze, że Sąd Okręgowy po dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości wezwał strony do ustosunkowania się do sporządzonej ekspertyzy, złożenie pism przez pozwane, które na tym etapie postępowania korzystały z profesjonalnej pomocy prawnej, nie mogło uchodzić za sprzeczne

z art. 493 § 1 k.p.c., ale wręcz za odpowiadające decyzji Sądu Okręgowego co do możliwości dowodzenia.

Konsekwencją rozważenia przez Sąd Okręgowy całokształtu stanowiska pozwanych, wynikającego ze złożonego środka zaskarżenia od nakazu zapłaty

z dnia 11 kwietnia 2013 r. oraz dopełniających ten środek pism procesowych, było przychylenie się do zarzutu niezgodnego z deklaracją wekslową

wypełnienia weksla, który stanowił podstawę wydania rzeczonoego nakazu zapłaty, a następnie uchylenie tego orzeczenia i oddalenie powództwa. Apelujący w tym zakresie nie przeciwstawił zaskarżonemu wyrokowi - ani z punktu widzenia obowiązujących Sąd Okręgowy rygorów oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 k.p.c.), ani z perspektywy sposobu rozłożenia ciężaru dowodu

w sprawie (art. 6 k.c.) - żadnych twierdzeń, mogących podważyć jego prawidłowość. Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z regułą rozkładu ciężaru dowodu powód w niniejszym procesie powinien wykazać, że wypełnienie weksla in blanco nastąpiło zgodnie z warunkami określonymi w deklaracji wekslowej,

a zatem, że wpisana na wekslu suma do zapłaty odpowiadała wysokości rzeczywistego zadłużenia pozwanej G. P.. Na takim bowiem założeniu oparte zostały roszczenia pozwu. Na tę okoliczność powód wprawdzie zgłosił dowód z opinii biegłego do spraw rachunkowości, przez co należało przyjąć, że uznał on spoczywający na nim ciężar dowodzenia, niemniej jednak nie wykazał tezy, od której uzależniona była odpowiedzialność obu pozwanych. W

sytuacji niepowodzenia podjętej przez powoda inicjatywy dowodowej niedopuszczalne było przerzucenie ciężaru dowodu na stronę pozwaną, która w związku z zaskarżeniem nakazu zapłaty miała jedynie za zadanie wykazać okoliczność wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją oraz określenia wskazanej w treści weksla sumy wekslowej w sposób nierzetelny, czy wadliwy i nigdy nie była zobligowana do wykazania okoliczności, z których powód wywodził określone w pozwie skutki prawne.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy postępowania dowodowego, obejmujące w głównej mierze wnioski płynące z opinii wydanych przez biegłą J. M., okazały się korzystne dla pozwanych i przyczyniły się do uznania ich stanowiska procesowego, niwecząc zarazem to, przy którym trwał powód. Wszak z wydanych przez biegłą opinii wynikało, że wysokość zobowiązania pozwanej G. P. wobec powoda w ramach stosunku podstawowego jest niższa niż wynikająca z treści weksla (biegła określiła wysokość tego zobowiązania na kwotę 25.179,36 zł) i musi uwzględniać prowizję przysługującą pozwanej z mocy umowy agencyjnej z dnia 7 czerwca 2006 r. Ze względu na to, że postanowienia tej umowy nie były kwestionowane przez powoda, okoliczność uzyskania przez G. P. uprawnienia do pobierania wynagrodzenia prowizyjnego należało uznać za bezsporną i podlegającą uwzględnieniu w ramach szacunku kwoty zadłużenia w sposób nie wymagający pozwu wzajemnego, zarzutu potrącenia (którego de facto nie zgłoszono), a tym bardziej przewidzianych w art. 493 § 3 k.p.c. dokumentów w rozumieniu art. 485 k.p.c. Mając natomiast na uwadze, że powód wniosków zawartych w wielokrotnie uzupełnianych na piśmie i ustnie opiniach z zakresu rachunkowości w zasadzie nie próbował zanegować tuż po zapoznaniu się z ich treścią, uchylił się od stawiennictwa na rozprawie, na której Sąd Okręgowy przesłuchiwał biegłą J. M., a także zaniechał zgłoszenia pod adresem tych opinii zastrzeżeń do protokołu z wykorzystaniem instytucji, o jakiej mowa w art. 162 k.p.c., należało uznać, że utracił prawo do podnoszenia związanych z nimi uchybień we wniesionym środku odwoławczym.

W tym stanie rzeczy, w braku skutecznego przywołania przez skarżącego okoliczności, w świetle których Sąd Apelacyjny powinien na nowo ocenić objęte pozwem roszczenie i uznać je za zasadne, ocena jurydyczna dokonana w tym przedmiocie w pierwszej instancji stała się niepodważalna i pociągnęła za sobą oddalenie apelacji po myśli art. 385 k.p.c., także w zakresie kwestionującym prawidłowość zawartego w zaskarżonym wyroku rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

W konsekwencji oddalenia apelacji Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz każdej z pozwanych kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu, stosownie do § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 in principio rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).